

Anti-Pestprotocol

Protestants-Christelijke school voor basisonderwijs

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave	2
Het doel van dit protocol.....	3
Pesten of plagen?.....	4
Signalen van pestgedrag.....	4
Oorzaken van pestgedrag	4
Gevolgen voor het gepeste kind	5
Hoe gaan we er als school mee om.....	6
Preventieve aanpak.....	6
Curatieve aanpak.....	6
Stap 1.....	6
Stap 2.....	7
Stap 3.....	7
Stap 4.....	7
Stap 5.....	7
Stap 6.....	7
Vijf sporen aanpak.....	8
1) De leerkracht	8
2) Hulp aan het gepeste kind.....	8
3) Hulp aan het pestende kind.....	8
4) Hulp aan de zwijgende middengroep.....	9
5) Hulp aan de ouders	9
Evaluatie	11

Het doel van dit protocol

Het doel van dit protocol is ervoor te zorgen dat alle kinderen zich veilig voelen op onze school, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.

Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan. In dit protocol staat duidelijk beschreven wat wij verstaan onder pesten en op welke manier wij hier als school mee omgaan.

Wij streven ernaar om een pestvrije school te zijn. We vinden dat we er alles aan moeten doen om kinderen een zo veilig mogelijke omgeving te garanderen. Om dit te kunnen realiseren hebben we de hulp van alle betrokkenen nodig.

Dit Anti-Pestprotocol wordt daarom onderschreven door leerkrachten, leerlingen en het bestuur van onze school.

Pesten of plagen?

Plagen is niet hetzelfde als pesten. De verschillen zou je zo kunnen aangeven:

Plagen	Pesten
Gelijkwaardigheid	Machtsverschil
Wisselend "slachtofferschap"	Steeds hetzelfde slachtoffer
Humoristisch	Kwetsend
Af en toe	Vaak / voortdurend

Pesten kun je op de volgende manier omschrijven:

"Pesten is het systematisch uitoefenen van psychisch en/of fysiek geweld door een leerling (of groep leerlingen) naar één leerling/meerdere leerlingen, die niet (meer) in staat is/zijn zichzelf te verdedigen.

Signalen van pestgedrag

Pestgedrag kan op verschillende manieren voorkomen. Het is van groot belang dat leerkrachten, ouders en kinderen daarom alert zijn op de manier waarop de kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen een grens overschrijden.

Voorbeelden van pestgedrag zijn:

- ✓ slachtoffer altijd een bijnaam geven, nooit bij de eigen naam noemen
- ✓ Zogenaamde "leuke" opmerkingen maken over slachtoffer
- ✓ slachtoffer voortdurend ergens de schuld van geven
- ✓ Stiekem briefjes doorgeven met daarop roddels over slachtoffer
- ✓ Altijd denigrerend spreken over/met slachtoffer
- ✓ Stelselmatig negatieve opmerkingen over kleding en spullen maken van slachtoffer
- ✓ Slachtoffer isoleren en negeren
- ✓ Slachtoffer buiten school opwachten
- ✓ Slachtoffer met regelmaat slaan en schoppen
- ✓ Steeds vervelend reageren wanneer slachtoffer een idee oppert of een antwoord geeft

Signalen die erop kunnen wijzen dat een kind slachtoffer is van pesten:

- ✓ Vaak alleen staan in de pauze
- ✓ Tijdens de pauze alleen bij de pleinwacht staan
- ✓ Niet naar buiten willen in pauze
- ✓ Niet meer naar school willen
- ✓ Weigeren om te vertellen wat er is gebeurd
- ✓ Niet meer willen buitenspelen
- ✓ Als enige niet worden uitgenodigd op feestjes
- ✓ stelselmatig negatieve reacties krijgen op sociale media

Oorzaken van pestgedrag

Pestgedrag kent verschillende oorzaken. Mogelijke oorzaken kunnen zijn:

- ✓ Een problematische thuissituatie
- ✓ Voortdurend gevoel van anonimiteit
- ✓ Voortdurend in een niet passende rol worden geplaatst
- ✓ Voortdurende competitie

- ✓ Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt
- ✓ Zich anders voelen dan anderen

Gevolgen voor het gepeste kind

Dat pestgedrag negatieve gevolgen heeft voor het gepeste kind is duidelijk.

Gevolgen kunnen zijn:

- ✓ Afnemen zelfvertrouwen
- ✓ Twijfel aan zichzelf en anderen
- ✓ Afname leermotivatie door antipathie jegens school
- ✓ Slechtere schoolprestaties
- ✓ Afname van Sociale vaardigheden door onzekerheid in sociale relaties

Uiteindelijk kan het leiden tot depressies, vooral op latere leeftijd; in het ergste geval leidt het tot zelfdoding.

Hoe gaan we er als school mee om

Preventieve aanpak

We leren de kinderen op onze school om op een goede manier met zichzelf, elkaar en de wereld om hen heen om te gaan. We willen dat kinderen, ouders en leerkrachten zich veilig en thuis voelen op school. Om dit te realiseren hebben we 5 vuistregels opgesteld:

- ✓ We zorgen ervoor dat iedereen zich prettig voelt
- ✓ We zijn aardig voor elkaar en helpen elkaar
- ✓ We leren met en van elkaar
- ✓ We doen ons werk zo goed als we kunnen
- ✓ We kennen de regels en houden ons eraan

Bovenstaande regels hebben we nodig om op een goede en respectvolle manier met elkaar om te gaan. We stellen deze regels centraal in de eerste weken van ieder schooljaar. Het voorleven van deze regels door de volwassenen op onze school en thuis is van belang. Kinderen leren immers van het gedrag van volwassenen om hen heen. We hopen zodoende dat er een preventieve werking van uitgaat. Kinderen, die zich niet aan de gemaakte afspraken houden, spreken we erop aan.

In de groep

Aan een positieve omgang met elkaar wordt dagelijks aandacht besteed op de volgende manieren:

- ✓ Afspraken en omgangsregels worden gezamenlijk opgesteld/besproken en zichtbaar opgehangen in de klas
- ✓ We houden bewust rekening met verschillen tussen leerlingen en maken dit ook duidelijk aan de groep
- ✓ Er wordt wekelijks gewerkt met een methode voor sociale-emotionele ontwikkeling
- ✓ We leren de kinderen samenwerken met behulp van coöperatieve werkvormen
- ✓ We maken gebruik van een leerlingvolgsysteem voor sociaal-emotionele ontwikkeling. Hiermee volgen we de ontwikkeling van de kinderen in de groep en passen het aanbod, indien nodig, aan

Curatieve aanpak

Iedere melding van pestgedrag wordt serieus genomen en wordt geverifieerd.

Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden onderstaande 5 stappen genomen. Deze stappen zijn erop gericht het pestgedrag zo snel mogelijk te laten stoppen. Daarnaast wordt een 5-sporenaanpak gevolgd. Indien bij de evaluatie van een stap de conclusie getrokken kan worden dat het pestgedrag is gestopt, worden de stappen niet verder gevolgd.

In geval dat ouders melding hebben gemaakt van pestgedrag wordt bij iedere stap teruggekoppeld naar de ouders welke stappen ondernomen zijn. Wanneer dit niet het geval is worden ouders betrokken vanaf stap 2 of wanneer bij analyse van het probleem blijkt dat de situatie als ernstig moet worden beschouwd.

Stap 1

De leerkracht heeft een afzonderlijk gesprek met de leerling die pest en de leerling die gepest wordt. Aan de hand van concrete voorvallen uit het recente verleden wordt een analyse gemaakt en wordt de ernst van de situatie ingeschat. Indien wenselijk kan de leerkracht de IB-er en directie hierbij om ondersteuning vragen. Het hele team wordt op de hoogte gesteld van het pestgedrag in verband met het toezicht op het schoolplein.

Stap 2

De leerkracht heeft een gezamenlijk gesprek met het pestende en het gepeste kind. Het probleem wordt duidelijk en helder geformuleerd. In overleg met beide partijen worden concrete afspraken gemaakt om pestgedrag te stoppen. De afspraken worden besproken met ouders. De afspraken zullen in de groep besproken worden zodat de groep een positieve bijdrage kan leveren aan het nakomen hiervan. Indien nodig wordt er gebruik gemaakt van beschikbare methoden. Er zal benadrukt worden dat alle kinderen zich veilig moeten voelen op school. Het melden van pesten is geen klikken. Angst om zaken te melden zal moeten worden weggenomen.

Binnen één week vindt de eerste evaluatie plaats met het gepeste en het pestende kind. De leerkracht zal nauwkeurig observeren.

Stap 3

De leerkracht heeft een gesprek met de ouders van het gepeste kind en een gesprek met de ouders van het pestende kind. Het kind is bij dit gesprek aanwezig. Er worden mededelingen gedaan met betrekking tot de gemaakte afspraken. Met ouders wordt gezocht naar een oplossing voor de situatie. Met de ouders wordt afgesproken wanneer er na de eerste evaluatie weer contact opgenomen zal worden.

Stap 4

Na een week volgt een evaluatiegesprek met het pestende en het gepeste kind. Is het gelukt om de afspraken na te komen? Zo ja, dan worden de afspraken gehandhaafd en eventueel nog wat bijgesteld. Dit wordt ook teruggekoppeld naar de groep en het team. Er volgt dan weer een gesprek over twee weken.

Wanneer de afspraken niet nagekomen zijn, wordt bekeken waardoor het is mis gegaan. De leerkracht roept de hulp van de IB-er in. Er wordt een plan opgesteld voor de komende twee weken. Het team wordt hiervan op de hoogte gesteld evenals de ouders en de kinderen uit de groep.

Stap 5

Na twee weken is er opnieuw een gesprek tussen de leerkracht en de leerlingen en een gesprek met hun ouders. Verslag wordt uitgebracht aan de IB-er. Zijn de effecten positief, dan kunnen de gesprekken afgebouwd worden. Zo niet, dan wordt een nieuw plan opgesteld waarbij eventueel ook een externe deskundige kan worden ingeschakeld. Dit gebeurt altijd in overleg met de ouders.

Opmerkingen:

1. Alle concrete acties en afspraken worden door de leerkracht schriftelijk vastgelegd.
2. Acties en afspraken dienen erop gericht te zijn het pesten onmiddellijk te stoppen en het gedrag te veranderen
3. Bij aanhoudend pestgedrag kan een externe deskundige worden ingeschakeld zoals Schoolmaatschappelijk werk of Jeugdverpleegkundige van GGD.

Eventueel kan besloten worden over te gaan naar stap 6.

Stap 6

De pestende leerling wordt geschorst voor maximaal vijf dagen. Mocht dit noodzakelijk zijn dan zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd. Wanneer dit meerdere keren nodig is zal er met het Bevoegd Gezag worden overlegd of er een verwijderingsprocedure voor het pestende kind in gang kan worden gezet. Er volgt een gesprek met de directie en ouders.

Vijf sporen aanpak

1) De leerkracht

Groepsniveau

De leerkrachten zijn de eerst verantwoordelijken voor de aanpak van pesten. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. Pesten wordt gezien als een groepsproces. Het wordt enerzijds aangepakt door middel van individuele gesprekken, anderzijds door gesprekken met de hele groep. De leerkrachten worden ondersteund door de Intern Begeleider die, als het nodig is, ook buiten de klas met individuele kinderen of met groepjes kinderen aan de slag gaat.

De ouders

Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen

2) Hulp aan het gepeste kind

Algemeen

Er moet hulp aan het slachtoffer geboden worden. Kinderen die voortdurend gepest worden, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel kind gaat zelf uitdagen.

Begeleiding van het gepeste kind

- ✓ Medeleven tonen, luisteren en vragen hoe en door wie er gepest wordt
- ✓ Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat hij/zij doet voor, na en tijdens het pesten
- ✓ Huilen of heel boos worden is vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling laten inzien dat je ook op een andere manier kunt reageren.
- ✓ Zoeken naar en oefenen van een andere reactie
- ✓ Het kind in laten zien waarom een ander kind pest
- ✓ Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- ✓ Sterke kanten van het kind benadrukken
- ✓ Complimenteren en belonen als het kind zich anders durft op te stellen
- ✓ Praten met de ouders
- ✓ Het gepeste kind niet teveel beschermen en teveel in een uitzonderingspositie zetten. Hierdoor zou het pesten kunnen toenemen

3) Hulp aan het pestende kind

Algemeen

Er wordt uiteraard met de pester gesproken. Dit kan een probleemoplossend gesprek zijn (op zoek naar de oorzaak). Het is de bedoeling dat de pester inzicht krijgt wat zijn gedrag bij het slachtoffer teweeg brengt. Dit wordt gekoppeld aan afspraken en evaluatiemomenten. Het advies is om de pester in eerste instantie de gelegenheid te bieden om zijn leven te beteren voor zijn ouders over zijn wangedrag ingelicht worden. Dit is uiteraard wel afhankelijk van de ernst van het pestgedrag.

Begeleiding van het pestende kind

- ✓ Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- ✓ Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor het gepeste kind
- ✓ Excuses aan laten bieden
- ✓ In laten zien welke sterke (leuke) kanten het gepeste kind heeft

- ✓ Consequenties aan zijn gedrag verbinden: benoemen en belonen van gewenste gedrag en bestraffing ongewenst gedrag
- ✓ Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de "stop-eerst-nadenken-houding" of een andere manier van gedrag aanleren
- ✓ Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen
- ✓ Zoeken van een sport of club waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
- ✓ Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen; jeugdgezondheidszorg; huisarts; schoolmaatschappelijk werk

4) Hulp aan de zwijgende middengroep

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot in de strijd tegen het pesten te maken zijn de volgende acties mogelijk:

- ✓ Pesten aan de orde stellen in de klas, bijvoorbeeld door aandacht voor dit pestprotocol. Het is belangrijk dit onderwerp regelmatig terug te laten komen, telkens in andere bewoordingen en gebruikmakend van verschillende werkvormen
- ✓ Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pestende kinderen gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen
- ✓ De groep inschakelen bij het supporteren van de pester en de gepeste als het gaat om afspraken die met hen gemaakt zijn. Positieve feedback van de groep is voor iedereen belangrijk
- ✓ Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden
- ✓ Gebruik maken van een voorleesboek dat als thema pestgedrag heeft

5) Hulp aan de ouders

Door de ouders te betrekken bij de aanpak van pestgedrag is de aanpak effectiever. Deze hulp kan bestaan uit het geven van adviezen, voorlichting en het geven van achtergrondinformatie.

Adviezen voor ouders van gepeste kinderen:

- ✓ Blijf in gesprek met uw kind
- ✓ Als pesten op straat gebeurt (niet op school), kunt u het best contact opnemen met de ouders van de pestende kinderen om het probleem bespreekbaar te maken
- ✓ Pesten op school kunt u het best direct bespreken met de leerkracht
- ✓ Door complimentjes kan het zelfrespect van uw kind vergroot worden
- ✓ Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- ✓ Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt
- ✓ Werk samen met de school. Het overdragen van de informatie die u als ouder heeft is van groot belang
- ✓ Ondersteun de aanpak van school thuis ook. Een duidelijke aanpak is van belang voor het kind

Adviezen voor ouders van pestende kinderen:

- ✓ Neem het probleem serieus
- ✓ Raak niet in paniek, elk kind loopt kans pester te worden
- ✓ Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- ✓ Maak uw kind gevoelig voor wat het de ander aandoet

- ✓ Besteed extra aandacht aan uw kind
- ✓ Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- ✓ Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag van uw kind
- ✓ Maak uw kind duidelijk dat u achter de aanpak van school staat

Adviezen voor andere ouders:

- ✓ Neem ouders van gepeste kinderen serieus
- ✓ Stimuleer uw kind om op een goede/vriendelijke manier met anderen om te gaan
- ✓ Corrigeer ongewenst gedrag en benoem en beloon het goede gedrag van uw kind
- ✓ Geef zelf het goede voorbeeld
- ✓ Leer uw kind om voor anderen op te komen
- ✓ Leer uw kind om op een goede manier voor zichzelf op te komen

Evaluatie

Dit anti-pestprotocol is door het team en de directie opgesteld en vastgesteld door de medezeggenschapsraad en het bestuur. Iedere vier jaar wordt dit plan kritisch geëvalueerd en indien nodig aangepast.

Namens de MR:
Datum:

Namens het bestuur:
Datum: